

HZN Glasilo

Broj 1/2018

Službeno glasilo Hrvatskoga zavoda za norme

Hrvatski zavod za norme
Croatian Standards Institute

Fiditas
explosion safety solutions

Imenovan prvi IECEx ocjenitelj u Republici Hrvatskoj

Međunarodnom normom nastoji se obuzdati krađa osobnih podataka

Založite se za svoje proizvode
Što je ocjenjivanje sukladnosti?

Sean MacCurtain

HZN

Članovi
HZN-a

Standards work for SMEs

Find out how SMEs can achieve real benefits from standards

Mala i srednja poduzeća

HZN e-glasilo

**Službeno glasilo Hrvatskog zavoda za norme sa stalnim dodatkom
Oglasnik za normativne dokumente**

Godište: 10. 2018.

ISSN 1847-4217

URL: <http://www.hzn.hr>

Izdavač:	Hrvatski zavod za norme MB: 1957406 OIB: 76844168802
	Sjedište: Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb Telefon: 01/610 6095 Telefax: 01/610 93 21
Glavni urednik:	Igor Božičević, ravnatelj HZN-a
Pomoćnik glavnog urednika:	Vladimir Jaram
Tehnički urednik:	Vladimir Jaram
Uredništvo:	Ana Marija Boljanović, Melanija Grubić Sutara, Vlasta Gaćeša-Morić, Boro Jandrijević, Stanka Miljković, Nenad Nikolić, Vladimir Jaram, Igor Božičević
Lektura:	Ivana Canosa
Korektura:	Vladimir Jaram, Sandra Knežević
Grafička obrada naslovnice:	Vladimir Jaram
Grafička priprema:	Vladimir Jaram, Sandra Knežević
Izlazi:	mjesečno
Uređenje	2018-01-31

Opremu tekstova obavlja uredništvo. Za sadržaj poimence potpisanih priloga odgovorni su njihovi autori. Oni ne iskazuju obvezno stav Hrvatskoga zavoda za norme. Objavljeni prilozi u službenom glasilu Hrvatskog zavoda za norme autorski su zaštićeni. Iznimka su sadržaj, novosti iz HZN, novosti iz europskih i međunarodnih normirnih tijela i s normizacijom povezane aktivnosti koji se mogu objavljivati u drugim stručnim časopisima uz obveznu naznaku izvora i dostavljanje časopisa u kojemu su objavljeni tako preuzeti prilozi. Za priloge iz rubrike Normizacija i Tehničko zakonodavstvo potrebno je zatražiti pisano odobrenje za njihovo objavljivanje od autora i od Hrvatskoga zavoda za norme.

PROSLOV

Poštovani čitatelji!

Dana 20. prosinca 2017. godine, predsjednik HZN/TO E31/PO31J i međunarodni tajnik IEC/SC31J, gospodin Marino Kelava iz tvrtke Fiditas d.o.o. koja sporazumno s HZN-om vodi međunarodno IEC tajništvo, imenovan je prvim IECEEx ocjeniteljem u Republici Hrvatskoj, a ujedno i prvim ocjeniteljem u jugoistočnoj Europi. Informaciju o tome možete pročitati u ovom, prvom ovogodišnjem, broju HZN e-glasila.

Osim gore navedenog priloga u ovome broju HZN e-glasila možete pogledati naš stalni prilog o članovima HZN-a.

U rubrici Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija iz IEC-a možete pročitati informaciju o tome kako se međunarodnom normom nastoji obuzdati krađa osobnih podataka, a iz ISO-a o mjerilima za odgovorno upravljanje u izdanju ISOfocusa studeni/prosinac 2017. godine te o tome kako proces ocjenjivanja sukladnosti tvrtkama donosi brojne pogodnosti.

U novostima iz CEN-a i CENELEC-a donosimo kratki prilog o tome kako norme pomažu malim i srednjim poduzećima (MSP) da povećaju produktivnost i izađu na šira tržišta.

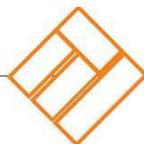
Iz ETSI-ja možete pročitati o simpoziju o postizanju interoperabilnosti kojeg je ETSI 6. prosinca 2017. u suradnji s indijskim partnerima organizirao u Bengaluru.

Ugodno čitanje!

V. Jaram
pomoćnik glavnoga urednika

Sadržaj 1/2018

Proslov	2
Imenovan prvi IECEEx ocjenitelj u Republici Hrvatskoj	4
Novosti iz HZN-a	
• Članovi HZN-a	8
Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija	
IEC	
• Međunarodnom normom nastoji se obuzdati krađa osobnih podataka	9
ISO	
• Mjerila za odgovorno upravljanje u novom izdanju ISOfocusa	11
• Založite se za svoje proizvode – Činjenice o ocjenjivanju sukladnosti i certifikaciji Što je ocjenjivanje sukladnosti?	13
CEN i CENELEC	
• Mala i srednje velika poduzeća	14
ETSI	
• Simpozij o interoperabilnosti – najbolja iskustva u normizaciji	15

Naslovnica: *Priopćenja iz regionalnih i međunarodnih normizacijskih organizacija*

HZN Oglasnik za normativne dokumente (A1-A48)

ISSN 1847-4217

Normizacija

Aktivnosti povezane s normizacijom

Imenovan prvi IECEEx ocjenitelj u Republici Hrvatskoj

Dana 20. prosinca 2017. godine, predsjednik HZN/TO E31/PO31J i međunarodni tajnik IEC/SC31J, gospodin Marino Kelava iz tvrtke Fiditas d.o.o. koja sporazumno s HZN-om vodi međunarodno IEC tajništvo, imenovan je prvim IECEEx ocjeniteljem u Republici Hrvatskoj, a ujedno i prvim ocjeniteljem u jugoistočnoj Europi te trenutačno sedmim u svijetu za sheme IECEEx 02 (certifikacija Ex opreme), IECEEx 03 (certifikacija servisnih djelatnosti u Ex području) i IECEEx 05 (certifikacija kompetencija osoba u Ex području). Ovome imenovanju prethodio je jednogodišnji proces nadzora i provjera unutar stručnih skupina IECEEx-a te konačna potvrda jednoglasnim prihvaćanjem od svih zemalja članica.

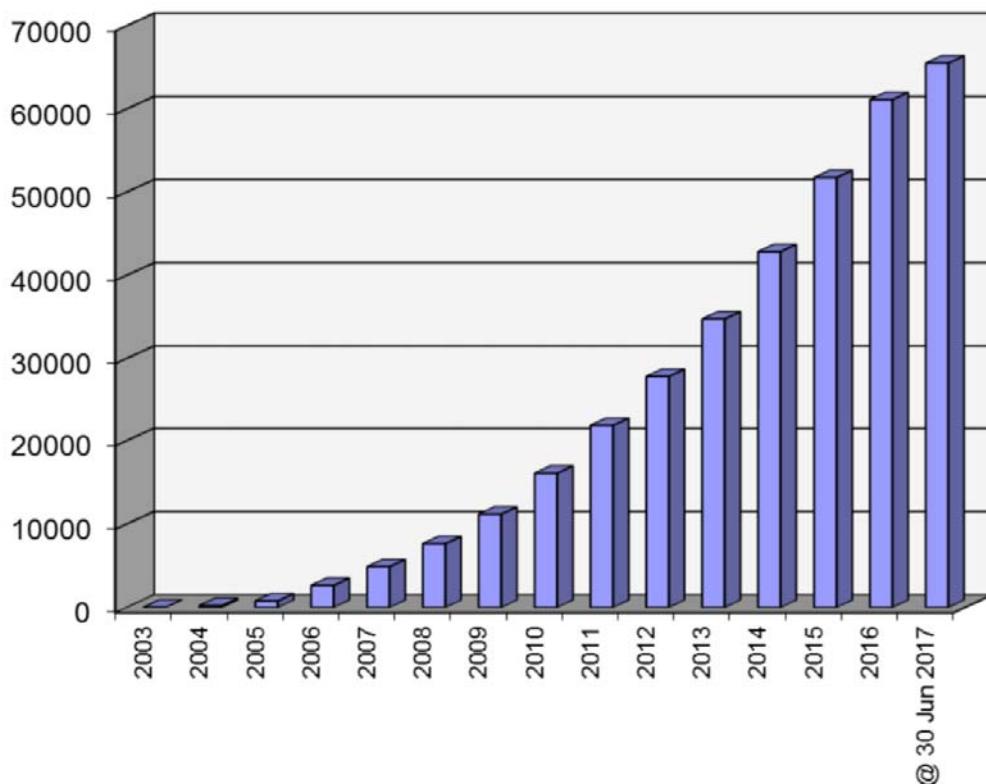

Slika 1. Certifikat IECEEx ocjenitelja

IECEx međunarodni sustav za ocjenjivanje sukladnosti proizvoda, kompetencija osoba i usluga za primjenu u prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom osnovan je 1996. godine na inicijativu proizvođača Ex opreme, a uz podršku predstavnika velikih korisnika i regulatornih tijela. Oni su dvije godine ranije zatražili od IEC-a organiziranje foruma koji bi postavio temelje za osnivanje pravoga međunarodnog sustava koji će proizvođačima osigurati jedinstven mehanizam prema kojem bi se ispitivanje i ocjena sukladnosti Ex opreme provodili samo jedanput, a rezultate bi prihvatile sve zemlje članice tog sustava.

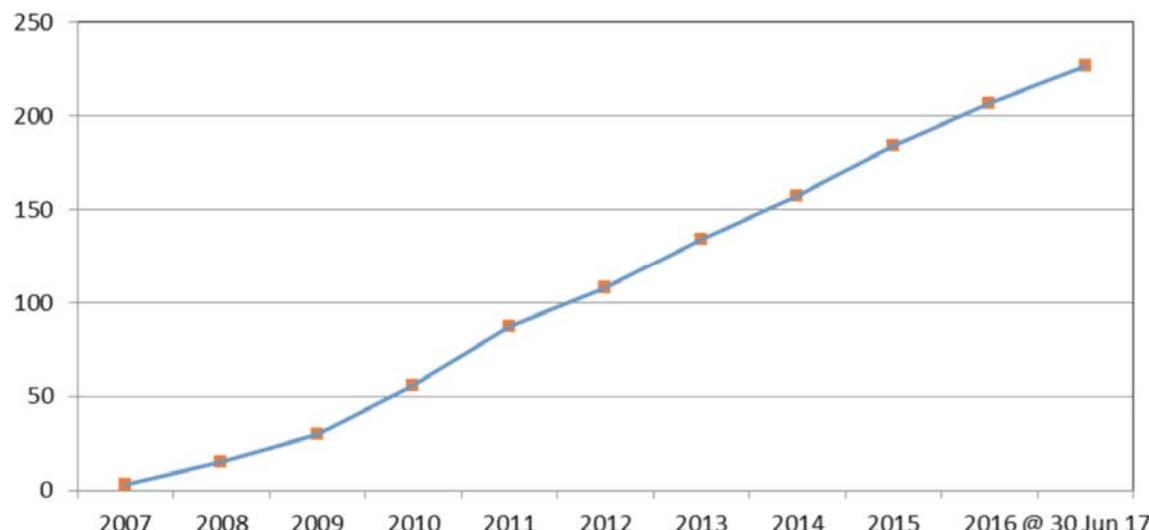

U početku je IECEx izgledao isključivo kao shema za ocjenu sukladnosti električne Ex opreme prema zahtjevima norma IEC tehničkog odbora 31 s pododborima. Uz izvrsnu potporu UN-a i spremnost glavnog tajnika IECEx-a, koji je uspio u kratkom vremenu okupiti zagovornike ovakvog pristupa među proizvođačima, certifikacijskim organizacijama, regulatorima i glavnim multinacionalnim kompanijama iz svijeta nafte, plina, kemijske i farmaceutske industrije, IECEx bilježi eksponencijalni rast u broju izdanih certifikata i sve veći interes iz raznih krajeva svijeta. Već na sastanku u listopadu 2003. godine održanom u Budimpešti, postalo je jasno da se IECEx neće zadržati samo na ocjenjivanju sukladnosti Ex opreme i da postoji zajednički interes za proširenje na ocjenjivanje sukladnosti, odnosno certifikaciju radionica za popravak Ex opreme, ali i za registraciju i licenciranje uporabe jedinstvenog Ex znaka koji bi proizvođači koji pristupe ovoj shemi imali pravo postavljati na svoju certificiranu Ex opremu.

Slika 2. Kumulativni broj izdanih IECEx certifikata za Ex opremu

Prvi certifikat za radionicu za popravak Ex opreme izdan je 2007., a iste godine počela je s radom shema za licenciranje uporabe Ex znaka na opremi certificiranoj prema pravilima IECEx-a. Tada je postalo očito da je IECEx prerastao početnu shemu certifikacije Ex opreme i postao pravi sustav za ocjenjivanje sukladnosti, zbog čega nakon godišnje skupštine u Parizu 2008. mijenja naziv iz IECEx Shema u IECEx Sustav.

Slika 3. Kumulativni broj izdanih IECEx certifikata za Ex radionice za popravak

Paralelno s razvojem shema za radionicu za popravak i licenciranje Ex znaka, 2005. na sastanku u Buxtonu u Velikoj Britaniji počinju rasprave o potrebi certificiranja kompetencija osoba, što su inicirale naftne kompanije *Total* i *Shell*. Anketiranjem predstavnika krajnjih korisnika u industriji, zaključeno je da većina njih ima velikih problema pri angažiranju raznih vanjskih izvođača čiji zaposlenici vrlo često nemaju dovoljno iskustva i znanja, što uzrokuje zastoje u radu i gubitke zbog naknadnih reklamacija. Ova shema potpuno je začinjela 2011. i do danas bilježi sve veći interes. U siječnju 2018. u bazi izdanih IECEx certifikata za osobne kompetencije upisano je gotovo 1400 certificiranih osoba.

Iste 2011. godine UNECE WP.6 (United Nations Economic Commission for Europe Working Party on Regulatory Cooperation and Standardization Policies) objavljuje dokument izrađen u suradnji s IECEx sustavom pod naslovom *Zajednički zakonodavni okvir za opremu namijenjenu uporabi u prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom* (*A Common Regulatory Framework for Equipment Used in Environments with an Explosive Atmosphere*). Ovaj je dokument potvrdio snažnu potporu UN-a međunarodnim tijelima za normizaciju (IEC i ISO) i IECEx-u kao jedinom globalnom sustavu za ocjenjivanje sukladnosti prema normama IEC TC31, predstavljajući IECEx kao primjer koji bi zemlje koje ovo područje još nemaju regulirano ili se koriste modelima koji su u suprotnosti s načelima prema kojima djeluje IECEx, trebale slijediti u izradi novih zakona i podzakonskih dokumenata.

U svojoj kratkoj povijesti IECEx sustav bilježi fantastičan rast. Prvi certifikat za Ex opremu objavljen je 2003., a samo 15 godina poslije broj certifikata u bazi na internetskim stranicama IECEx-a premašio je 65 000. Rast u području certifikacije radionica za popravke bio je stabilan od početka u 2007., a 2017. završio je s više od 240 certificiranih radionica diljem svijeta. Danas IECEx ima 95 ovlaštenih certifikacijskih tijela. Trideset i tri zemlje svijeta članice su IECEx sustava.

Od ove godine IECEx sustav širi se na usluge instaliranja i održavanja Ex opreme, u skladu s normama IEC-ovog tehničkog odbora 31J. Ovo je ujedno i jedino IEC-ovo tajništvo koje se vodi iz Zagreba još od 1981. godine. Certifikacija servisnih djelatnosti umnogome će pridonijeti već općeprihvaćenoj certifikaciji kompetencija osoba, jer neki od uvjeta pri certifikaciji organizacija koje provode instaliranje, održavanje i/ili popravak Ex opreme odnose se i na kompetentno osoblje certificirano prema IECEx shemi certifikiranja osoba.

Hrvatski zavod za norme i Fiditas d.o.o. kontinuirano rade na promidžbi međunarodne suradnje kroz poticanje hrvatskih gospodarstvenika na otvaranje prema vanjskim tržištima, što je danas nemoguće zamisliti bez primjene međunarodnih norma i sustava za ocjenu sukladnosti, poput IECEx-a. Vrijednost i globalna prepoznatljivost IECEx certifikata, posebno nove, proširene certifikacijske sheme usluga instaliranja i održavanja, kao i certifikacije osobnih kompetencija, u Hrvatskoj će po prvi put biti predstavljeni na međunarodnoj IECEx konferenciji koja se organizira u hotelu Le Méridien Lav u Podstrani kod Splita 23. travnja 2018. (najava konferencije objavljena je u e-Glasilu HZN-a u prosincu 2017).

UNITED NATIONS
ECONOMIC COMMISSION FOR EUROPE

Novosti iz HZN-a

Članovi Hrvatskog zavoda za norme

Objavljujemo popis redovitih i pridruženih članova HZN-a po vrstama pravnih odnosno fizičkih osoba za koje je Upravno vijeće donijelo odluku do 30. siječnja 2018. godine.

Tablica *Članovi Hrvatskog zavoda za norme* identična je tablici objavljenoj u HZN e-glasilu br. 12/2017 jer od kraja prosinca 2017. do 31. siječnja 2018. godine nije bilo promjena.

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe	2017-11-15	2017-12-08
Članovi promatrači		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	9	9
Fizičke osobe	0	0
Ukupno promatračkih članova	9	9
Redoviti članovi		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	163	165
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ustanove i slično	22	22
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovne komore ili udruge	4	4
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva	6	6
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – škole	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – fakulteti	19	19
Fizičke osobe – pojedinci	28	29
Obrt – fizičke osobe	2	2
Tijela državne uprave	51	51
Ukupno redovnih članova	297	300
Ukupno članova HZN-a	306	309

Dobrodošli u sustav komentiranja nacrtova norma!

Pronadite nacrtne bitne za vaše poslovanje ili granu djelatnosti pomoću donje trake za pretraživanje

Pročitajte i ocijenite postojeći nacrt norme te razmislite kako bi on mogao utjecati na Vas i Vaše poslovanje

Komentirajte nacrt norme i sudjelujte u njegovom oblikovanju

Omogućujemo vam da jednostavno podjelite nacrtne i komentare s kolegama

Međunarodnom normom nastoji se obuzdati krađa osobnih podataka

Uber je dospio na naslovne stranice zbog svoje reakcije na krađu osobnih podataka 57 milijuna vozača i korisnika

Ženeva, Švicarska, 27. studenog 2017. – Provalom u podatke Equifaxa, velike američke kreditne tvrtke, u srpnju 2017. izloženi su brojevi socijalnog osiguranja, datumi rođenja i adrese 143 milijuna ljudi. Yahoo je prošlog mjeseca – neposredno prije nego što ga je preuzeo Verizon – objavio da je provalom u podatke iz 2013., za koju se smatralo da je pogodila jednu milijardu korisnika, zapravo ugroženo svih 3 milijarde korisničkih računa Yahooa.

za zaštitu informacija po kojima se može identificirati osoba“.

Dobrovoljna norma ISO/IEC 29151 | ITU-T X.1058 predstavlja dragocjenu referentnu točku za vlasti i industriju, koje nastoje pružiti bolju zaštitu osobnih podataka.

Uspostavlja ciljeve kontrola u zaštiti podataka, utvrđuje potrebne kontrole i daje smjernice za njihovu provedbu. Pokazuje kako se kontrole mogu rasporeediti da bi se ostvarili zahtjevi organizacija u pogledu procjene rizika i utjecaja u odnosu na zaštitu osobnih podataka.

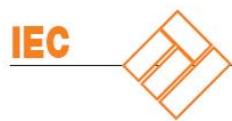
Dodatak koji je sastavni dio ITU X.1058 prikazuje dodatni skup kontrola za osobne podatke kojim se proširuju odredbe norme ISO/IEC 27002.

U Dodatku se detaljno prikazuju ciljevi kontrola koji se odnose na 'pristanak i izbor' i s tim povezano 'sudjelovanje osoba na koje se odnose osobni podaci', tj. ljudi koji se mogu identificirati pomoći tih podataka. Obrađuje se 'opravdanost svrhe' kako bi se pružila smjernica o tome je li zadržavanje osobnih podataka primjeren ili ne. Potiče se uvođenje 'ograničenja prikupljanja' i 'minimum podataka' te 'otvorenost i transparentnost' politike organizacije u odnosu na osobne podatke.

Sve češća pojava provala u podatke velikih razmjera potaknula je države širom svijeta da istraže moguće reforme politike i propisa. Jedan je od najpoznatijih primjera Opća uredba o zaštiti podataka Europske unije, koja će stupiti na snagu u svibnju 2018., a imat će posljedice na globalnoj razini.

Privatnost je dobila nove dimenzije u današnjem svijetu koji je povezan u enormnim razmjerima. Potreba za zaštitom osobnih podataka dobiva na hitnosti zbog digitalizacije sektora kao što su zdravstvo i finansijske usluge. Sve više organizacija obrađuje osobne podatke, i to u sve većoj količini.

Skrbnici osobnih podataka dobili su novu smjernicu IEC-a, ISO-a i ITU-a, tri vodeća međunarodna normizacijska tijela, u obliku nove međunarodne norme koja daje 'Kodeks prakse

ISO/IEC 29151 | ITU-T X.1058 zajednički su izradili ISO/IEC-ova normizacijska ekspertna skupina za 'sigurnosne tehnike', pododbor ISO/IEC JTC 1/SC 27 i skupina ITU-T Study Group 17 za izgradnju povjerenja i sigurnost upotrebe IKT-a (*building confidence and security in the use of ICTs*).

(Izvor: <http://www.iec.ch/newslog/2017/nr2117.htm>; priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

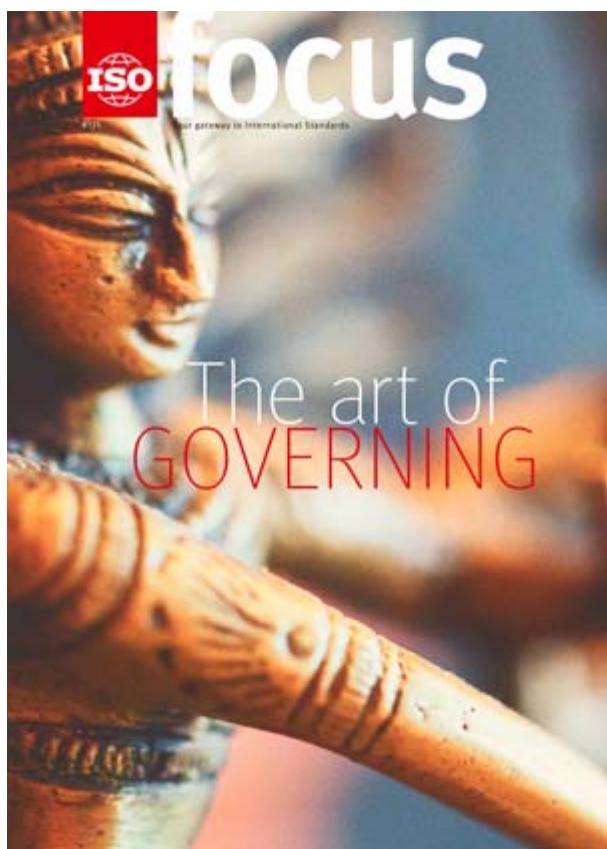

Mjerila za odgovorno upravljanje u novom izdanju ISOfocusa

Zloupotreba položaja radi privatne koristi, potkopano povjerenje...loše upravljanje može imati katastrofalne posljedice. Može ugroziti poštenje tržišta, narušiti tržišno natjecanje i dovesti u opasnost gospodarski razvoj.

Kako organizacije mogu unaprijediti svoje odgovorno upravljanje? U izdanju iz studenog/prosinca 2017., ISOfocus daje pregled najzanimljivijih, najvažnijih i najsloženijih promjena koje su potrebne da se uvede i održi odgovorno upravljanje. Istražuje se kako unaprijediti poslovne postupke i strategiju te kako ISO norme mogu tome pridonijeti.

Obrađuju se ključna pitanja, od upravljanja rizicima i kontinuiteta poslovanja do održive nabave. Daje se sveobuhvaćan pregled norme ISO 37001 o sustavima upravljanja za suzbijanje podmičivanja, koji su osobito korisni u aktualnim pitanjima odgovornog upravljanja.

Izdanje iz studenog/prosinca 2017. sadrži svjedočanstva ljudi iz nekih od najvažnijih poduzeća, koji govore o tome zašto su ISO norme dobre za poslovanje, što je potrebno da bi se uvele i koja je njihova uloga u stvaranju otporne organizacije u koju se vjeruje. Razjašnjavaju se brojne važne prednosti koje su dosada bile ispuštene iz vida.

Judd Hesselroth, direktor Microsoftovog odjela za usklađenost sa zakonima, smatra da ISO 37001 pomaže organizacijama u borbi protiv mita. "Vjerujemo da će ISO 37001 biti važan alat za borbu protiv korupcije u cijelom svijetu," kaže. "Za tvrtke koje posluju na međunarodnoj razini važna je činjenica da će norma biti jednaka u svim zemljama."

Odgovorno upravljanje nužno je za dugoročni opstanak organizacije. No, u kojem bi obliku trebalo biti? Ne postoje jednostavna rješenja. Nužno je odrediti primjeren pristup odgovornom upravljanju kako bi se osigurao pozitivan ishod za društvo, organizacije i dionike.

U uvodnom komentaru, glavni tajnik ISO-a, Sergio Mujica ističe važnost odgovornog upravljanja i za budućnost samog ISO-a. "Ipak, biti najbolji u svojoj klasi na međunarodnoj razini nije dovoljno; moramo stalno težiti napretku i redovito procjenjivati potrebe, očekivanja i zadovoljstvo naših korisnika. Preispitivanje naših dokumenata o odgovornom upravljanju na zadnjoj sjednici Glavne skupštine ISO-a u Berlinu bilo je prilika upravo za to: osigurati veću jasnoću s obzirom na važna pitanja koja su ostala neriješena u ranijim ocjenama upravljanja."

11

Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija

Napokon, novo izdanje stavlja u središte pozornosti nedavno održanu, 40. glavnu skupštinu ISO-a i dobitnika ovogodišnje nagrade za izvrsnost i vrhunske uspjehe *Lawrence D. Eicher*.

Ako razmišljate o primjeni ISO normi ili želite napredovati u odgovornom upravljanju, ne trebate tražiti dalje: pročitajte najnovije izdanje *ISOfocusa*. Nadamo se da će proširiti vaša znanja i nadahnuti vas na vlastite ideje.

Za više informacija, pročitajte najnoviji *ISOfocus*.

Umijeće odgovornog upravljanja

Obrađuju se ključna pitanja, od upravljanja rizicima i kontinuiteta poslovanja do održive nabave. Daje se sveobuhvatan pregled norme ISO 37001 o sustavima upravljanja za suzbijanje podmićivanja.

(Izvor: Elizabeth Gasiorowski-Denis, 8. studenog 2019., <https://www.iso.org/news/ref2237.html>, priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

Založite se za svoje proizvode Činjenice o ocjenjivanju sukladnosti i certifikaciji

Što je ocjenjivanje sukladnosti?

Ocenjivanje sukladnosti obuhvaća skup procesa kojima se dokazuje da vaš proizvod, usluga ili sustav ispunjavaju zahtjeve neke norme.

Provedba procesa ocjenjivanja sukladnosti donosi brojne prednosti:

- Povećava povjerenje **potrošača** i drugih dionika.
- **Tvrkti** daje konkurenčku prednost.
- **Zakonodavcu** pomaže da osigura ispunjavanje uvjeta zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša.

Glavni su oblici ocjenjivanja sukladnosti ispitivanje, certifikacija i inspekcija.

Osim toga, ISO-ov odbor CASCO izrađuje norme i bavi se pitanjima povezanim s ocjenjivanjem sukladnosti.

U nastavku, Sean MacCurtain daje pregled ocjenjivanja sukladnosti.

(Izvor: <https://www.iso.org/conformity-assessment.html>, priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

Mala i srednja poduzeća

Norme pomažu malim i srednjim poduzećima (MSP) da povećaju produktivnost i izađu na šira tržišta. CEN (Europski odbor za normizaciju) i CENELEC (Europski odbor za elektrotehničku normizaciju) daju informacije, alate i potporu kako bi im objasnili prednosti normi, kako se upotrebljavaju i kako sudjelovati u procesu njihove izrade.

1. *SME Toolbox of Solutions – alati za MSP*

Do potrebnog znanja pritiskom na tipku: otkrijte niz alata koje su CEN i CENELEC osmislili za MSP, pratite CEN-ove i CENELEC-ove aktivnosti i potražite odgovore na pitanja u korisničkoj službi *CEN-CENELEC Helpdesk*. Steći ćete dodatna znanja o normama, kako pomoći njih unaprijediti poslovanje i kako pridonijeti njihovoj izradi.

2. Inicijative za MSP u normizaciji: SMEST

Ako ste dio CEN-ove i CENELEC-ove zajednice ili pak organizacija koja se bavi MSP-ima, normizacijski alat za MSP *SME Standardization Toolkit (SMEST)* nudi vam smjernice o tome kako:

- podići svijest;
- informirati MSP o normizaciji u Europi;
- promicati sudjelovanje MSP-a u europskom normizacijskom sustavu.

Već održano: Europska konferencija 'MSP i normizacija' 28. svibnja 2013.

[Prezentacije i program.](#)

(Izvor: <https://www.cencenelec.eu/sme/Pages/default.aspx>; priredio: V. Jaram; prijevod: T. Majić)

Simpozij o interoperabilnosti – najbolja iskustva u normizaciji

ETSI je 6. prosinca 2017. u Bengaluru, Indija organizirao simpozij o postizanju interoperabilnosti, u suradnji s indijskim partnerima:

- Centar za razvoj telematike (C-DOT-Centre for Development of Telematics),
- Centar za telekomunikacijski inženjering (TEC-Telecommunication Engineering Center),
- Društvo za razvoj telekomunikacijskih norma (TSDSI-Telecommunications Standards Development Society India) i
- Udruga celularnih operatora Indije (COAI-Cellular Operators Association of India).

Težište je bilo na promicanju najbolje prakse u normizaciji te na podizanju svijesti o važnosti provjera i ispitivanja. Interoperabilnost omogućava da različite tehnologije te složeni informacijsko komunikacijski sustavi (ICT) mogu uspješno međusobno komunicirati i ispravno funkcionirati na svim razinama. Živimo u vrijeme ubrzanog digitalnog povezivanja na globalnoj razini, što se očituje u primjeni interneta stvari (IoT-Internet of Things), komunikacije između uređaja (M2M – Machine to Machine Communication), tehnologija utemeljenih u oblaku (Cloud based technologies) kao i otvorenog izvornog koda (Open Source). Sve to donosi nove izazove pred stručnjake za normizaciju, interoperabilnost i testiranje.

Connecting “Things” to the Cloud

Na simpoziju su predstavljena najbolja iskustva u području

- kreiranja norma visoke kvalitete
- podrške razvoju novih eko-sustava
- smanjenja cijene ispitivanja za stavljanje proizvoda na tržiste
- stvaranja gospodarstva velikih brojeva
- primjene otvorenog izvornog koda u proces kreiranja norma
- pripreme za proces certifikacije
- organizacije i vođenja seminara i radionica u vezi s interoperabilnosti
- vođenja projekata ispitivanja sukladnosti.

Simpozij je namijenjen svima koji se koriste normama ili sudjeluju u njihovoj izradi, koji su uključeni u procedure ispitivanja proizvoda sukladno zahtjevima iz norma s ciljem boljeg razumijevanja kako najbolja normizacijska iskustva mogu pomoći u unapređenju kvalitete norma te poboljšanja poslovanja samih organizacija. Posebno je zanimljiv i koristan normizacijskim stručnjacima u području ICT-a, proizvođačima telekomunikacijske opreme, mrežnim operatorima te kreatorima i isporučiteljima različitih tehnoloških rješenja za

- komunikaciju između uređaja (M2M-Machine to Machine Communication)
- virtualizaciju mrežnih funkcija (NFV-Network Functions Virtualisation)
- računanje na rubu mobilne mreže (MEC-Mobile Edge Computing)
- petu generaciju (5G) mobilnih komunikacijskih sustava i
- stručnjacima u procesu ispitivanja i certificiranja proizvoda.

Dokumenti sa simpozija dostupni su na poveznici

https://docbox.etsi.org/Workshop/2017/20171206_ETSI_SYMPORIUM_INTEROP

Pripremio: B. Burazer

